

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **1/ Ing. R. M.**, bytom B. a **2/ A. M.**, bytom B., *obaja zastúpení JUDr. L. B., advokátkou, AK so sídlom v Ž.*, proti žalovanému: **1/ Katastrálny úrad v Žiline, Správa katastra Žilina**, ul. A. Kmeť'a 17, Žilina, **2/ Mesto Žilina**, Nám. obetí komunizmu 1, Žilina, **3/ B., a.s., Ž.**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného 1/ sp. zn. V 1333/02 zo dňa 3. apríla 2002, na odvolanie žalobcu 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/20/2010-114 zo dňa 2. augusta 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/20/2010-114 zo dňa 2. augusta 2011 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e

I.

Konanie na prvostupňovom súde

Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 20S/20/2010-114 zo dňa 2. augusta 2011 zastavil konanie o preskúmanie rozhodnutia žalovaného 1/ Katastrálneho úradu v Žiline sp. zn. V 1333/02 zo dňa 3. apríla 2002, návrhu na doručenie rozhodnutia sp. zn. V 1333/02

zo dňa 3. apríla 2002 nevyhovet, uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 20S/20/2010-50 zo dňa 11. augusta 2010 zrušil a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení uviedol, že predmetom preskúmovacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím správny orgán rozhodoval o vklade práva k nehnuteľnému majetku na základe zmluvného záväzku.

Podľa § 30 ods. 1 z. č. 162/1995 Z.z v znení neskorších predpisov (Katastrálny zákon) účastníkom konania o povolení vkladu je účastník právneho úkonu, na ktorého základe má vzniknúť, zmeniť sa alebo zaniknúť právo k nehnuteľnosti (ďalej len „účastník konania“).

Vkladové konanie ako návrhové konanie sa začína na návrh účastníka konania. Kto je účastníkom vkladového konania ustanovuje katastrálny zákon. Predpokladom povolenia vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností na základe zmluvy je splnenie zákonných podmienok ustanovených v § 31 ods. 1, 2 Katastrálneho zákona, pričom správa katastra koná s účastníkmi katastrálneho konania na základe návrhu na vklad, podaného účastníkmi konania, ktorým je viazaná podľa § 30 ods. 1, 2, 5 katastrálneho zákona.

Správa katastra v procese vkladového konania je povinná postupovať s účastníkmi konania. Kto je účastníkom vkladového konania ustanovuje § 30 ods. 1 Katastrálneho zákona tak, že účastníkom konania o povolení vkladu je účastník právneho úkonu, na ktorého základe má vzniknúť, zmeniť sa alebo zaniknúť právo k nehnuteľnosti. Zo skutkových okolností v danej veci vyplýva, že správa katastra rozhodovala o vklade na základe právneho úkonu, ktorým bola kúpna zmluva uzavretá 20. februára 2002 medzi Mestom Žilina a spoločnosťou B., a. s.

Účastníctvo vkladového konania je dané účastníctvom právneho úkonu, na ktorého základe má vzniknúť, zmeniť sa alebo zaniknúť právo k nehnuteľnosti. Z uvedených dôvodov účastníkmi vkladového konania v preskúmvanej veci boli účastníci kúpnej zmluvy, teda Mesto Žilina a spoločnosť B., a. s.

Okruh účastníkov vkladového konania taxatívnym spôsobom ustanovuje Katastrálny zákon ako lex specialis, preto nie je možné na určenie okruhu účastníkov aplikovať všeobecný

predpis o správnom konaní teda ani právnu úpravu ustanovenú v § 14 a nasl. Správneho poriadku v spojení s § 22 ods. 4 Katastrálneho zákona. Žalobcovia v rade 1/ a 2/ neboli účastníkmi vkladového konania.

Podľa § 249 ods. 1 O. s. p. konanie sa začína na návrh, ktorý sa nazýva žalobou.

Podľa § 250 ods. 1 O. s. p. účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný.

Podľa § 250 ods. 2 O. s. p. žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. Podat' žalobu môže aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konať malo.

Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že správnu žalobu na príslušný súd môže podať len účastník konania, ktoré bolo vedené na správnom orgáne. Len účastník správneho konania disponuje aktívnou procesnou legitimáciou na podanie žaloby, t. j. len takáto osoba môže byť žalobcom v zmysle § 250 ods. 2 O.s.p. Keďže žalobcovia nemali postavenie účastníkov konania v konaní o povolení vkladu kúpnej zmluvy, nespĺňajú ani podmienku pre priznanie postavenia žalobcov v konaní podľa druhej hlavy piatej časti O. s. p.

Podľa § 250d ods. 3 O. s. p. súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2).

Krajský súd konštatuje, že žaloba bola podaná neoprávnenou osobou. Žalobcovia v rade 1/ a 2/ neboli účastníkmi správneho konania, v zmysle zákona ním ani nemali byť a ani sa s nimi ako s účastníkmi nemalo konať. Nemajú teda procesné postavenie žalobcu a nie sú osobami, ktoré sú oprávnené podať správnu žalobu. Aktívna procesná legitimácia je jednou zo základných procesných podmienok na konanie pred súdom. V dôsledku nesplnenia tejto procesnej podmienky, súd v súlade s ustanovením § 250d ods. 3 O. s. p. konanie zastavil.

Podľa § 250b ods. 2 o. s. p. ak žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie správneho orgánu nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom konania malo konať, súd overí správnosť tohto tvrdenia a uloží správny orgán doručiť tomuto účastníkovi správne rozhodnutie a podľa okolností odloží jeho vykonateľnosť. Týmto stanoviskom súdu je správny orgán viazaný. Po uskutočnenom doručení predloží správny orgán spisy súdu na rozhodnutie o žalobe. Ak sa v rámci správneho konania po vykonaní pokynu súdu na doručenie správneho rozhodnutia začne konanie o opravnom prostriedku, správny orgán o tom súd bez zbytočného odkladu upovedomí.

V súvislosti s podaním z 19. apríla 2010, ktorým sa žalobcovia domáhali postupu súdu podľa § 250b ods. O. s. p., krajský súd poukazuje na zákonnú úpravu okruhu účastníkov vkladového konania, z ktorej je zrejmé, že správny orgán postupoval v súlade so zákonom a konal len so zákonom vymedzeným okruhom účastníkov. Keďže žalobcovia nepatrili do okruhu účastníkov vkladového konania, z tohto dôvodu nemohol návrhu žalobcov vyhovieť.

Súd zároveň rozhodol i o podanom odvolaní žalobcov voči uzneseniu krajského súdu č. k. 20S/20/2010-50 zo dňa 11. apríla 2010 tak, že napadnuté rozhodnutie podľa § 221 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 374 ods. 4, § 40a a § 246c ods. 1 O.s.p. zrušil a tým v celom rozsahu vyhovel odvolaniu žalobcov. K zrušeniu napadnutého uznesenia došlo z toho dôvodu, že po jeho vydaní súd uznesením č. k. 20S/20/2010-65 zo dňa 4. februára 2011 žalobcom ustanovil zástupkyňu z radov advokátov. Tým zanikli dôvody, pre ktoré bolo napadnuté rozhodnutie vydané, pričom uznesenie bolo vydané bez návrhu a nejde o rozhodnutie vo veci samej.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1, písm. c) O. s. p. v spojení s § 246c O. s. p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ktoré bolo zastavené.

II.

Odvolanie žalobcov 1/ a 2/ a vyjadrenie žalovaných 1/ až 3/.

Proti uzneseniu krajského súdu podali žalobcovia 1/ a 2/ odvolanie. Zároveň uviedli, že podávajú návrh na pripustenie ďalších účastníkov na strane žalobcu, požiadali o vstup

generálneho prokurátora do konania, uviedli výhradu ku konaniu určeného zástupcu a poukázali na konanie vylučovanej sudkyne.

V odvolaní žalobcovia 1/ a 2/ namietali, že jediným dôvodom pre zastavenie konania podľa odôvodnenia uznesenia krajského súdu je, že žalobcovia údajne nie sú účastníkmi konania, ktoré bolo vedené na správnom orgáne, ktorým malo byť vkladové konanie. V žalobe žalobcovia 1/ a 2/ napadli legitímnosť žalovaného 2/ Mesta Žilina ako predávajúceho výmenníkovej stanice pri bytovom dome s. č. 3120, 88 b. j. na B. ulici v Žiline, keďže táto slúži výlučne tomuto domu a takto podľa zákona patrí do podielového spoluvlastníctva všetkých vlastníkov bytov v tomto dome. Podľa ich názoru sa súd mal ako predbežnou otázkou zaoberať tým, či skutočne táto výmenníková stanica slúži len tomuto bytovému domu, ako zákonnej podmienke pre jej zaradenie do spoločných zariadení domu. Predmetná samotná výmenníková stanica nemôže byť predmetom prevodu. Nemôže s ňou nakladať žalovaný 2/ Mesto Žilina, keďže už skôr spolu s bytmi ju previedol zo zákona do spoluvlastníctva osôb, ktorým byty v príslušnom dome predal. Podobným zisťovaním sa mal zaoberať aj žalovaný 1/ Katastrálny úrad v Žiline predtým, než povolil vklad pod. sp. zn. V 1333/02.

Žalobcovia v odvolaní ďalej uviedli, že okresný súd ako aj krajský súd v tomto konaní proti vôli žalobcov 1/ a 2/ prekvalifikoval ich žalobu z návrhu na rozhodnutie o neplatnosti rozhodnutia žalovaného 1/ Katastrálneho úradu v Žiline o povolení vkladu na konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia. Podľa ich názoru nie je v právomoci súdu meniť žalobu bez návrhu a súhlasu žalobcov. Takto súd zásadne zmenil podmienky súdneho konania. Podat' žalobu tak ako ju žalobcovia označili je ich právom aj podľa čl. 2, ods. 3 Ústavy SR.

Taktiež podľa ich názoru pod tlakom súdu a pod hrozbou zastavenia konania požiadali o ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Zo strany súdu došlo k viacerým procesným pochybeniam i k prekročeniu jeho právomoci vrátane zákonného nátlaku na žalobcov. Ustanovenie zástupcu z radov advokátov bolo zo strany súdu cielené, so zámerom určiť takého zástupcu, ktorý bude lojálny želaniam a rozhodnutiam súdu. Advokátka JUDr. Ľ. B. je žalobcom ako zástupkyňa určená. Tomu zodpovedá aj jej doterajšie správanie sa voči žalobcom.

Záverom poukázali na skutočnosť, že o tom, že vo veci koná a rozhoduje JUDr. E. Č. sa dozvedeli až dňa 22. augusta 2011 pri nahliadnutí do spisu na krajskom súde. Vo viacerých predchádzajúcich veciach žiadal žalobca 1/ o jej vylúčenie z konania, no nebolo rozhodnuté. Rozhodne sa však sudkyňa o týchto návrhoch dozvedela a je zrejmé, že to má vplyv na jej súčasné konanie a aj predmetné rozhodnutie.

Odvolanie podala právna zástupkyňa žalobcov 1/ a 2/ podaním doručeným Krajskému súdu v Žiline dňa 2. augusta 2011. Uviedla, že žalobcovia 1/ a 2/ nesúhlasia s rozhodnutím súdu, majú za to, že toto rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Žalobcovia 1/ a 2/ boli rozhodnutím správneho orgánu sp. zn. V 1333/02 zo dňa 3. apríla 2002, ktoré bolo predmetom preskúmania súdom, ukrátení na svojich právach.

Poukázala na to, že spoluvlastnícky podiel nemôže byť predmetom samostatného prevodu.

Žalovaní v 1/ až 3/ rade sa k odvolaniu žalobcov 1/ a 2/ nevyjadrili.

III.

Právne názory odvolacieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v namietanom rozsahu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenými osobami v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o uznesenie, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p. a § 250s O. s. p.), dospel jednomyselne k záveru, že odvolaniu žalobcov 1/ a 2/ nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 v spojení s § 250l ods. 2 O. s. p.

Žalobcovia 1/ a 2/ v podanom odvolaní uviedli štyri námietky:

- 1/ Je nesprávny právny názor súdu prvého stupňa o tom, že nie sú účastníkmi konania.
2. Súd prekvalifikoval petit žaloby bez ich vedomia.
3. Súd vykonal na žalobcov 1/ a 2/ nátlak a ustanovil zástupcu z radov advokátov cieľene, aby tento bol lojalný k rozhodnutiam súdu.

4. Poukázali na konanie zákonnej sudkyne, ktorú v predchádzajúcich konaniach navrhli vylúčiť z prejednávania a rozhodovania vecí.

Zároveň v odvolaní proti uzneseniu krajského súdu podali žalobcovia 1/ a 2/ návrh na prístupenie ďalších účastníkov na strane žalobcov 1/ a 2/ do konania ako i na vstup generálneho prokurátora. O tomto návrhu rozhodol súd prvého stupňa samostatným uznesením č. k. 20S/20/2010-135 zo dňa 20. septembra 2011.

Odvolačný súd všetky štyri námietky žalobcov 1/ a 2/ vyhodnotil ako nedôvodné.

Pokiaľ sa jedná o námietku žalobcov 1/ a 2/ týkajúcu sa právneho posúdenia veci ohľadne účastníctva žalobcov 1/ a 2/ v konaní pred súdom prvého stupňa, odvolací súd sa jednoznačne stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že správnu žalobu na príslušný súd môže podať len účastník konania, ktoré bolo vedené na správnom orgáne. Len účastník správneho konania disponuje aktívnou procesnou legitimáciou na podanie žaloby, t. j. len takáto osoba môže byť žalobcom v zmysle § 250 ods. 2 O.s.p.

Ako uviedol krajský súd, keďže žalobcovia nemali postavenie účastníkov konania v konaní pred správnym orgánom v konaní o povolení vkladu kúpnej zmluvy, nespĺňajú podmienku pre priznanie postavenia žalobcov v konaní podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje tiež na ustanovenie § 30 ods.1 zákona č. 162/1995 Z.z. (Katastrálny zákon) ako na ustanovenie *lex specialis*, podľa ktorého účastníkom konania o povolení vkladu je účastník právneho úkonu, na základe ktorého má vzniknúť, zmeniť sa alebo zaniknúť právo k nehnuteľnosti (ďalej len „účastník konania“). Žalobcovia 1/ a 2/ neboli účastníkmi kúpnej zmluvy, ktorá bola predmetom konania na správnom orgáne. Ako bolo zistené kúpnopredajná zmluva, ktorá bola predmetom vkladu do katastra nehnuteľností bola uzavretá podľa § 476 a nasl. Obchodného zákonníka medzi Mestom Žilina ako predávajúcim a spoločnosťou B., a.s. ako kupujúcim.

Pokiaľ sa jedná o druhú námietku týkajúcu sa prekvalifikovania petitu žaloby súdom prvého stupňa bez vedomia žalobcov 1/ a 2/, odvolací súd ani túto nepovažuje za dôvodnú.

Žalobcovia 1/ a 2/ sa podaním doručeným Okresnému súdu v Žiline dňa 9. marca 2005 domáhali určenia neplatnosti rozhodnutia o povolení vkladu zmluvy do katastra. Podaním

zo dňa 19. apríla 2010, doručeným Krajskému súdu v Žiline dňa 21. apríla 2010, navrhli, aby súd podľa ustanovenia § 250 ods.2 O.s.p. uložil povinnosť doručiť rozhodnutie o povolení vkladu. Tvrdili teda, že sa s nimi ako účastníkmi správneho konania nekonalo, a že boli ukrátení na svojich právach. Následne krajský súd vyzval žalobcov 1/ a 2/ na predloženie plnej moci v konaní podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. Žalobcovia v podaní zo dňa 9. augusta 2010 uviedli, že nesúhlasia so zmenou predmetnej žaloby a zároveň opravili petit žaloby, v znení ktorým sa domáhajú určenia, že rozhodnutie žalovaného 1/ Katastrálneho úradu v Žiline sp. zn. V 1333/02 zo dňa 3. apríla 2002 o povolení vkladu kúpnopredajnej zmluvy do katastra je neplatné. Podaním zo dňa 25. augusta 2010 opakovane vyjadrili nesúhlas s prekvalifikovaním žaloby. Vec bola predložená Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci Okresným súdom v Žiline, pričom Najvyšší súd SR spis vrátil listom zo dňa 30. septembra 2010 a uviedol, že okresný súd mal vykonať úkony smerujúce na odstránenie väd podania.

Odvolací súd uvádza, že na základe žiadosti žalobcov 1/ a 2/ zo dňa 25. augusta 2010 a na základe prešetrenia osobných a majetkových pomerov žalobcov 1/ a 2/ bol žalobcom 1/ a 2/ ustanovený uznesením č. k. 20S/20/2010-65 zo dňa 4. februára 2011 právny zástupca z radov advokátov. Podaním zo dňa 1. apríla 2011 súd upovedomil ustanovenú advokátku na úpravu žalobného návrhu, ak to považuje za potrebné. Na základe výzvy súdu právna zástupkyňa žalobcov 1/ a 2/ podaním zo dňa 10. júna 2011 upravila označenie žalovaného 1/ a žalobný petit tak, že žalobcovia 1/ a 2/ žiadali zrušiť rozhodnutie Katastrálneho úradu v Žiline sp. zn. V 1333/02 zo dňa 3. apríla 2002 v časti, ktorou bol povolený vklad kúpnopredajnej zmluvy do katastra nehnuteľností k výmenníkovej stanici nachádzajúcej sa pri dome súp. č. 3120, 88 bytových jednotiek na B. ulici v Žiline a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Jednoznačne sa teda žalobcovia 1/ a 2/ podľa názoru odvolacieho súdu domáhali postupu podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. a súd prvého stupňa neprekvalifikoval petit žalobného návrhu bez vedomia žalobcov 1/ a 2/, nakoľko tak učinila súdom ustanovená právna zástupkyňa na základe výzvy súdu.

Taktiež i námietku žalobcov týkajúcu sa ustanovenia právnej zástupkyne z radov advokátov odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Zo žiadneho podania právnej zástupkyne

vykonaného v predmetnom konaní nevyplýva tvrdenie žalobcov 1/ a 2/ ako i to, že nezastupuje žalobcov 1/ a 2/ v požadovanom rozsahu. Naopak na výzvy súdu reagovala.

Ohľadne námietky žalobcov 1/ a 2/ k sudkyňi konajúcej vo veci odvolací súd udáva, že nezistil v postupe súdu žiadne zaujaté konanie. Konajúca sudkyňa JUDr. E. Č. v podaní zo dňa 17. októbra 2011 adresovanom JUDr. Ľ. B. vo veci 20S/20/2010 uviedla, že opätovnú námietku zaujatosti podanú žalobcami 1/ a 2/ v ich odvolaní, súd vyhodnotil ako námietku spočívajúcu v postupe súdu v konaní o prejednávanej veci (§ 14 ods. 3 O.s.p.) a preto podľa § 15a ods.5 O.s.p. na takúto námietku zaujatosti súd neprihliada a vec z tohto dôvodu nepredkladá.

Z uvedených dôvodov preto odvolací súd napadnuté uznesenie krajského súdu ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p., keď sa stotožnil s dôvodmi uvedenými v odôvodnení ako i s právnym posúdením veci.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. Žalobcovia nemali úspech vo veci a žalovaní nemajú zo zákona nárok na ich náhradu.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 25. júla 2012

JUDr. Jana Henčeková, PhD., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková